

овчар - подобно на своите братя и братовчеди - в Северна Добруджа⁸. През 1853 г. напуска родното село и се отправя за Шумен, където работи и учи в известната "Шуменско-Преславска гимназия" при Иван Богоров и Сава Доброплодни, а заедно със своя съученик Васил Друмев стават помощник-учители (супленти) на Доброплодни. На 15 август 1856 г. участва в едно от първите театрални представления в България - поставената от С. Доброплодни в Шуменското читалище побългарена комедия "Михал (Мишкоед)"⁹. През септември 1858 г., с паричната подкрепа на своя чичо Тодор Стоянов Кехайов и с препоръки от чешкия емигрант в Шумен Йозеф Майснер ("Миланович") се отправя за "Златна Прага", където завършва Академическата гимназия (1859-61). През 1862 г. установява контакти с революционно настроените български емигранти в Сърбия и Румъния и взема участие в Първата легия, организирана от Георги С. Раковски в Белград¹⁰, а след нейното разпускане се завръща в Чехия с желание да продължи своето образование. През 1863 г. съставя етнографска карта на Европейска Турция, Черна гора и Йонийските острови, отпечатана от пражкото книгоиздателство "Липш". Финансово подпомогнат от членовете на Добродетелната дружина в Букурещ (Христо Георгиев, Иван х. Бакалоглу и д-р Георги Атанасович), от български търговци в Браила, от д-р Петър Берон (живеещ по това време в Париж) и от братята Стефанаки и Димитраки Тодорови (търговци в Тулча, но родом от Жеравна), следва славянска филология в Историко-филологическия факултет (1864-66) и посещава лекции в Юридическия факултет на Карловия университет (1866-68). Приобщава се към средите на чешките слависти (Франтишек Палацки, Вацлав Ханка, Мартин Хатала, Франц Л. Ригер, Константин Иречек и др.), контактува с чешки общественици, културни дейци, писатели и журналисти, членува в Литературната секция на пражкия интелектуален клуб "Художествена беседа" и публикува политически обзори и статии, популяризиращи българската етнография, литература и история в различни чешки издания: вестниците "Политик", "Час", "Народни листи", "Хлас", списанията "Лумир", "Квети" и други¹¹. В 1868 г. се установява в Браила, където съвместно с проф. М. Дринов, Васил Друмев и др. участва в изготвянето на устава и в учредяването на БКД (29 септември - 1 октомври 1869). Между 1869-73 г. Стоянов работи интензивно за организационното изграждане на книжовното дружество и уреждането на неговата библиотека, за набиране на абонати, по редактирането, издаването и разпространението на "Периодическото списание на БКД"¹². Представя българите на тържествата, организирани в Прага по случай 500-годишнината